

**Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol
(Cymru): Cynllun Llesiant Lleol: Cyfraniad
Cyngor Dinas Bangor (Medi 2021)**

Adroddiad ar y cynnydd a wnaed i gyflawni'r amcanion lleol

Amcan Llesiant Rhif 1 – Cymunedau sy'n ffynnu ac yn llewyrchus i'r hirdymor	
	Cyfraniad Cyngor Dinas Bangor
Yr iaith Gymraeg	Mae'r Gymraeg wrth galon pob dim mae'r Cyngor yn ei wneud. Mae pob cyfarfod yn ddwyieithog, a chyhoeddi yr holl cofnodion a dogfennau'r Cyngor yn ddwyieithog. Mae gan y Cyngor Gynllun Iaith Cymraeg ac yn ymfalchïo mai Bangor ydy'r ddinas Cymreicaf yn y byd, yn seiliedig ar y gyfran o siaradwyr Cymraeg. Ymhellach, mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda Menter Iaith Bangor i hyrwyddo defnydd y Gymraeg ledled y ddinas, i drefnu digwyddiadau megis Gorymdaith Dydd Gŵyl Dewi, ac i annog pobl i dderbyn cyfleoedd i ddysgu Cymraeg.
Cartrefi ar gyfer pobl lleol	Mae creu swyddi lleol a sicrhau fod pobl lleol yn medru byw ym Mangor yn gyfrifoldeb/blaenoriaeth Cyngor Gwynedd ac yn derbyn cefnogaeth lawn Cyngor y Ddinas. Mae Cyngor y Ddinas yn gwrthwynebu Tai ambreswyliaeth (HMOs) oherwydd eu bod yn lleihau argaeledd cartrefi priodol ar gyfer teuluoedd lleol, er enghraifft. Pan yn ystyried ceisiadau cynllunio, mae Cyngor y Ddinas yn ymwybodol am yr angen i flaenoriaethu cartrefi ar gyfer pobl lleol, ac yn cefnogi pob ymdrech i adeiladau cartrefi newydd, gwyrdd a fforddiadwy ar gyfer pobl lleol i aros ym Mangor.
Effaith tldi ar lesiant ein cymunedau	Mae gan Bangor nifer o ardaloedd difreintiedig a mae tua 30% of blant Bangor yn byw mewn tldi. Mae cymunedau sydd yn byw mewn tldi yn cael eu effeithio mewn nifer o ffyrdd, a mae'r Cyngor yn ymwybodol am yr angen i helpu a chefnogi'r cymunedau yma gymaint a phosib. Yn ystod pandemig Covid-19, sefydlodd y Cyngor y pwyllgor cefnogaeth Covid-19 yn gyflym. Mae'r pwyllgor yn parhau i gyfarfod yn fisol, ac yn darparu cefnogaeth ariannol i fanciau bwyd Bangor sydd yn rhoi help a chefnogaeth i'r rheini mewn angen mwyaf a'r rhai bregus.
Effaith newid hinsawdd ar lesiant cymunedau	Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i sefydlu dinas werdd ac yn cymryd ei ymrwymïadau byd-eang o ddifri: datganwyd argyfwng hinsawdd gan y Cyngor yn mis Ionawr 2020. Mae'r Cyngor yn llwyr cefnogi'r statws ' Cymunedau Di-Blastig ' a roddwyd i Fangor yn mis Mai 2021, y ddinas cyntaf yng Nghymru i dderbyn y

	<p>statws. Mae hyn yn dilyn penderfyniad y Cyngor ar weithio tuag at Bangor di-blastig yn mis Mehefin 2018. Mae'r Cyngor hefyd yn gweithio gyda Cyngor Gwynedd a Llywodraeth Cymru ar gynnis 'Datgarboneiddio Bangor', yn edrych ar sut i leihau tanwyddau ffosil trwy ddefnyddio ymagweddau newydd i insiwleiddio tai ac annog mwy o bobl i ddefnyddio teithio llesol ac e-beiciau/ceir. Ymhellach, mae'r Cyngor yn llwyr cefnogi y prosiect amddiffynfeydd môr ac adfywio Hirael, ac yn llwyr cydnabod yr angen i warchod ardaloedd arfordirol Bangor rhag effeithiau newid hinsawdd.</p>
<p>Amcan Llesiant Rhif 2 – Trigolion sy'n iach ac yn annibynnol gyda safon bywyd da</p>	
<p>Iechyd a gofal oedolion</p>	<p>Mae iechyd a gofal oedolion yn flaenoriaeth i'r Cyngor. Mae'r Cyngor yn ymwybodol bod ei hasedau, megis caeau Ashley Jones a Pier Garth Bangor, yn bwysig iawn i iechyd corfforol a meddyliol pobl o bob oedran. Roedd y Pier er enghraifft yn bwysig iawn i nifer o bobl yn ystod pandemig Covid-19 yn 2020, lle saff ar gyfer pobl i gerdded, gwneud ymarfer corff a chael peth heddi a thawelwch. Mae gan tlodi bwyd effaith difrifol ar iechyd a llesiant pobl, a mae'r Cyngor yn cydnabod bod cefnogi banciau bwyd trwy'r pwyllgor cefnogi Covid-19 yn parhau i fod yn bwysig. Ymhellach, mae'r Cyngor yn cefnogi pob ymdrech i sicrhau fod pobl yn byw bywydau iachach, ac yn hyrwyddo cyfleoedd yn aml i gymryd rhan mewn chwaraeon, cymryd mantais o'r ystod o llwybrau cerdded cyhoeddus o fewn ac o amgylch Bangor, a datblygu'r cynnig teithio llesol ym Mangor.</p>
<p>Lles a llwyddiant plant a phobl ifanc ym Mangor</p>	<p>Fel yr uchod, mae iechyd a lles plant a phobl ifanc yn flaenoriaeth i'r Cyngor. Mae'r Cyngor yn gweithio'n rheolaidd gydag ysgolion Bangor ar amryw o gynlluniau a phrosiectau e.e. sefydlu cysylltiadau rhwng pobl ifanc Bangor, Gwynedd, a phobl ifanc 'Bangors' Gogledd Iwerddon a'r UDA, ac annog plant ysgol i gymryd rhan yn y gystadleuaeth 'Bwydwch Bwystfil y Fenai' ar y Pier. Mae'r Cyngor yn llwyr cefnogi pob ymdrech i gynnwys plant a phobl ifanc mewn cyfleoedd chwaraeon, gwirfoddoli a chyfleoedd dysgu mewn amryw o fannau ac amgylcheddau. Ymhellach, mae'r Cyngor yn llwyr cydnabod pwysigrwydd manau gwyrdd a parciau chwarae ar gyfer plant a phobl ifanc. Y Cyngor sydd yn cynnal y man chwarae i blant ger Storiel, ac yn gweithio gyda cymunedau e.e. Maestryfan i sicrhau eu bod yn medru ymgeisio am arian o'r Loteri a gwella eu chyfleusterau parc chwarae lleol.</p>